

Inspirationskatalog

Til brug for debat om integration af børn og unge med anden etnisk baggrund i Odense Kommune

ODENSE KOMMUNE

Indhold

---

1. Værdigrundlag og målsætninger	4
1.1 Børn- og Ungepolitikken	5
1.2 Odense Kommunes Integrationspolitik	6
2. Fakta om Odense Kommune	7
3. Mål og forudsætninger for en vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund	10
3.1 Mål for en vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund	10
3.2 Forudsætninger for vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund	11
4. Eksisterende indsatser	12
5. Ideer til nye indsatser	22
5.1 Tværgående indsatser i forhold til 0-18 årige	22
5.2 Indsatser for de 0-6 årige	27
5.3 Indsatser for de 6-14 årige	31
5.4 Indsatser for de 14-18 årige	36
6. Perspektivering	38

Forord

Børn- og Ungeudvalget har på sit møde d. 16. januar 2007 tilkendegivet ønske om, at der udarbejdes en strategi for bedre integration af børn og unge med anden etnisk baggrund. Strategien formuleres med udgangspunkt i Odense Kommunes Børn- og Ungepolitik samt Integrationspolitik.

Af Odense Kommunes Integrationspolitik fremgår det, at en af de overordnede målsætninger er at gøre alle borgere uanset kulturelle eller etniske tilhørsforhold til aktive medborgere. Aktivt medborgerskab skal bl.a. medvirke til øge sammenhængskraften i det danske samfund.

I Odense Kommune er der allerede iværksat forskellige tiltag for integration af borgere med anden etnisk baggrund – herunder også børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Med fokus på målet om det aktive medborgerskab og det fælles ansvar for at løfte opgaven igangsættes nu en debatrunde, der skal kvalificere diskussionen om integration af børn og unge med anden etnisk baggrund – og gerne nytænke integrationsindsatsen. Målet med debatten er at få diskuteret målsætninger og indsatser – herunder drøfte behov for nye og anderledes integrationsindsatser.

For at hjælpe debatten på vej er der udarbejdet dette inspirationskatalog, der både indeholder målsætninger og delmålsætninger på området og giver en kort beskrivelse af nuværende integrationsindsatser samt ideer til fremtidige indsatser.

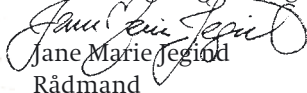
Det skal understreges, at inspirationskataloget ikke er et oplæg til politisk beslutning, men udelukkende er tænkt som inspiration til debatrunden. Listen over eksisterende og nye indsatser er ikke udtømmende og kan således suppleres med yderligere ideer til fremtidige integrationsindsatser.

I perioden maj 2007 til november 2007 lægges op til en bred debat mellem Børn- og Ungeudvalget og forskellige eksterne og interne interessenter. Sideløbende vil der blive udarbejdet uddybende beskrivelser og analyser af udvalgte eksisterende integrationsindsatser samt ideer til fremtidige integrationsindsatser.

Efterfølgende vil der i løbet af efteråret 2007 / foråret 2008 blive udarbejdet forslag til en samlet plan for integrationen af børn og unge med anden etnisk baggrund i Odense Kommune.

Integrationsplanen vil indeholde forslag til konkrete integrationsindsatser, som fremlægges til politisk behandling i foråret 2008.

På Børn- og Ungeudvalgets vegne

Jane Marie Jegind
Rådmand

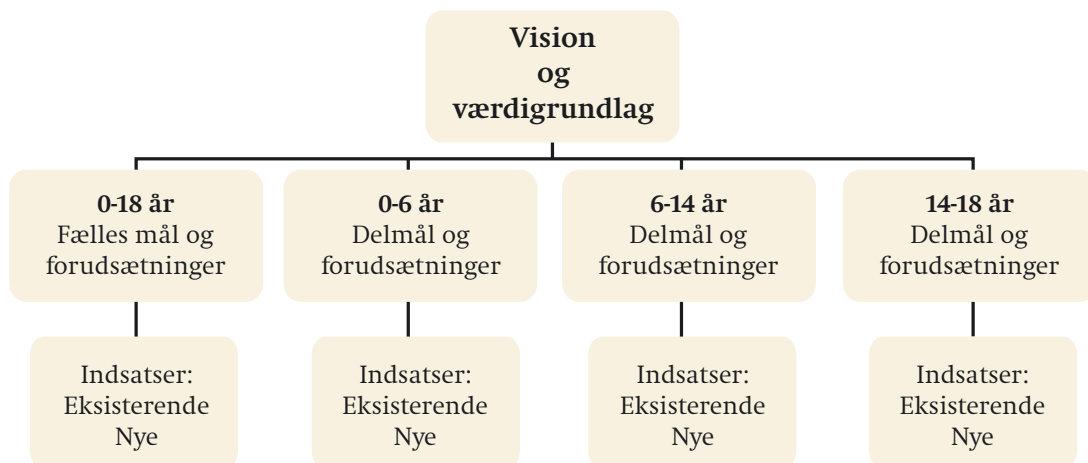
1. Værdigrundlag og målsætninger

I forbindelse med integration af børn og unge med anden etnisk baggrund er det vigtigt, at der er opstillet klare mål for de indsatser, der iværksættes.

Målet er, at børn og unge i Odense Kommune bliver aktive medborgere.

Børn og unge i Odense Kommune skal forberedes på at leve et aktivt voksenliv, hvor mødet med mennesker med forskellig kulturel og etnisk tilhørsforhold er et væsentligt element. I samarbejde med daginstitutioner, skoler, frivillige foreninger mv. er det forældrenes ansvar at understøtte børnene og de unge i kulturmødet samt at fremme forudsætningerne for et aktivt voksenliv.

I det følgende er der med udgangspunkt i Odense Kommunes Børn- og Ungepolitik samt Integrationspolitik formuleret fælles mål for hele aldersgruppen og delmål for aldersgrupperne 0-6 år, 6-14 år, 14-18 år.

1.1 Børn- og Ungepolitikken

Odense Kommunes Børn- og Ungepolitik er målrettet alle børn og unge i Odense Kommune og har i forhold til integration af børn og unge med anden etnisk baggrund fokus på værdigrundlaget, der er den danske kulturtradition, det danske samfunds værdier og respekt for andre kulturer.

Målet er at give alle børn og unge et grundlæggende kendskab til dansk kultur og værdier samt forståelse og respekt for andre kulturer.

Demokratiforståelse og medbestemmelse er væsentlige elementer i udviklingen til at blive aktive og selvstændige mennesker i et demokratisk og mangfoldigt samfund.

Det forudsætter blandt andet, at:

- Aktiviteter tilrettelægges med udgangspunkt i respekt for menneskers ligeværd uanset sociale og kulturelle forskelligheder.
- Børnenes forståelse og respekt for andre kulturer udvikles ved aktiviteter og mødet med mennesker med anden kulturel baggrund.
- Pasnings-, skole- og fritidstilbud er mangfoldige og tilgodeser børns forskellige behov.
- Alle børn og unge har ret til at deltage i sociale fællesskaber på tværs af alder, køn, etnicitet og handicaps.
- Børn og unge udvikles til at tage medansvar for det samfundsmæssige fællesskab samt opnår kendskab til og erfaring med demokratiske beslutningsprocesser.
- Børn og unge møder professionelle medarbejdere, der er til stede både som mennesker og som professionelle.

Samtidig er der i Børn og Ungepolitikken opmærksomhed på, at der er helhed og sammenhæng i børn og unges hverdag, og at børn og unge med særlige behov tilbydes en tidlig og forebyggende indsats.

Det fremgår, at alle elever med særlige behov skal have mulighed for at modtage et undervisnings- og fritidstilbud så tæt på hjem og nærmiljø som muligt, så de i videst muligt omfang får en dagligdag med skole, fællesskab og venskaber i det lokale miljø.

Ønsket om at sikre elever et tilbud i det lokale miljø er et dilemma i forhold til integration af børn og unge med anden etnisk baggrund. I afsnit 2 illustreres det, at fordelingen af børn og unge med anden etnisk baggrund er meget forskellig i byen. Det betyder, at etablering af tilbud i nærmiljøet ikke vil afspejle byens samlede mangfoldighed og give mulighed for kulturmødet, der anses som meget vigtigt for integrationen.

1.2 Odense Kommunes Integrationspolitik

Odense Kommunes integrationspolitik er målrettet gruppen af borgere, som på grund af deres etniske minoritetsbaggrund har nogle særlige behov.

Visionen er:

- at Odense Kommune værdsætter og respekterer den mangfoldighed, som kendetegner byen
- at skabe et dynamisk bysamfund med aktive medborgere
- at alle – uanset baggrund – sikres lige muligheder
- at Odense Kommune understøtter den enkeltes mulighed for uddannelse og arbejde

Fra Integrationspolitikken er der sat fokus på 3 elementer, som er væsentlige for integration af børn og unge med anden etnisk baggrund: **Det aktive medborgerskab, det fælles ansvar og professionelle medarbejdere.**

En vellykket integration betyder, at alle medborgere gøres til aktive medborgere i Odense Kommune. At være medborger indebærer, at man både har rettigheder og pligter – at være aktiv medborger indebærer endvidere, at man deltager i og tager ansvar for det samfund, man er en del af.

Det aktive medborgerskab handler om at sikre lige muligheder, stille krav – men samtidig anerkende den forskellighed, som de etniske minoriteter opfatter som værende af stor betydning for dem.

I Odense Kommune er det afgørende, at vi alle deltager i samfundet som aktive medborgere. Alle borgere skal have indflydelse på og føle ansvar for egen situation og byens udvikling – og alle borgere skal føle stolthed ved at bo, leve og arbejde i Odense.

Odense Kommune arbejder for, at alle borgere aktivt tager del i samfundet og indgår i demokratiske sammenhænge – f.eks. gennem deltagelse i politisk aktivitet, i foreningslivet, i bruger- og forældrebestyrelser mv.

En vellykket integration forudsætter således, at alle parter i lokalsamfundet påtager sig ansvar for og bidrager til at løse integrationsopgaven. Integration er et fælles ansvar! Odense Kommune går foran med et godt eksempel og møder borgerne med professionalisme, myndighed og respekt.

---

2. Fakta om Odense Kommune

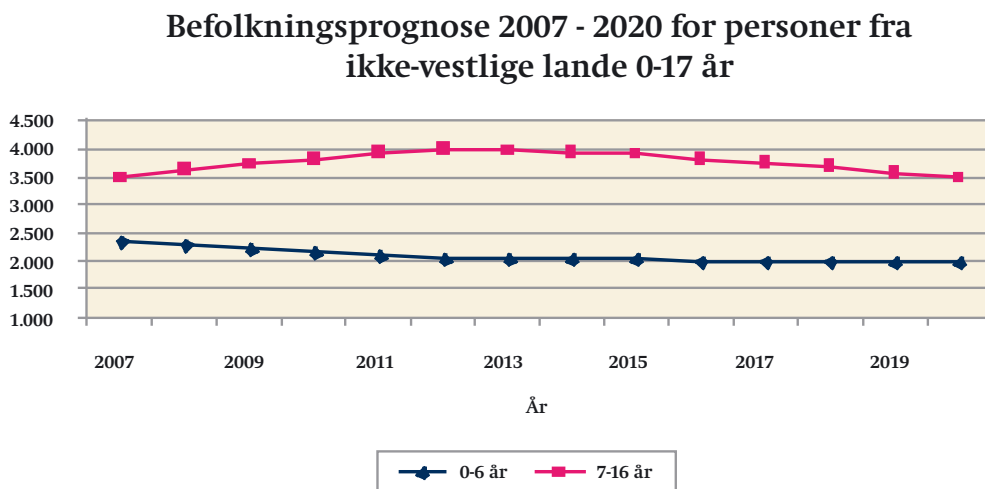

Odense Kommune er kendetegnet ved store forskelle i byens boligkvarterer – dette afspejler sig også i byens børnehuse og skoler, hvor der er store forskelle med hensyn til andelen af børn og unge med anden etnisk baggrund.

Den manglende 'blanding' af etnisk danske børn og børn med anden etnisk baggrund vanskeliggør integrationsarbejdet, hvor et af fokusområderne er kulturmødet som integrationsfaktor.

I det følgende opgøres en række statistisk oplysninger, som giver et billede af udfordringerne på børn- og ungeområdet.

Figur 1: Prognose for antallet af personer fra ikke-vestlige lande mellem 0 og 17 år.¹

¹ Beregningsmetode: Antal 0-årige - her er befolkningsprognosen for hele landet for personer fra ikke-vestlige lande brugt. Odenses andel af 0-årige er beregnet ud fra historiske tal til at være ca. 5,8 pct. af 0-årige på landsplan. 1-16 årige er beregnet ud fra flyttemønstret de seneste tre år. Usikkerhed: Prognosen er behæftet med relativ stor usikkerhed. Den skyldes bl.a. usikkerhed i flyttemønstre, forventet fertilitet blandt etniske kvinder og dødsrykninger.

Tabel 1: Fordeling af elever med anden etnisk baggrund på folkeskoler i Odense Kommune. ²

Skolernes andel af elever med anden etnisk baggrund	Antal skoler	Alle elever	Elever med anden etnisk baggrund	
			Antal	Procentvis andel
0-10 pct.	22	10365	449	4,3 pct.
10-25 pct.	5	2540	355	14,0 pct.
25-50 pct.	6	3143	931	29,6 pct.
50- pct.	5	2525	1755	69,6 pct.
I alt	38	18573	3490	18,8 pct.

Af oversigten fremgår det, at:

- 58 pct. af kommunens folkeskoler (22 ud af i alt 38 skoler) har under 10 pct. elever med anden etnisk baggrund. ³
- 56 pct. af kommunens elever undervises på skoler med 10 pct. eller færre elever med anden etnisk baggrund.
- 50 pct. af eleverne med anden etnisk baggrund undervises på skoler, hvor andelen af elever med anden etnisk baggrund er over 50 pct.
- 77 pct. af eleverne med anden etnisk baggrund undervises på skoler, hvor mere end 25 pct. af eleverne har anden etnisk baggrund.

²: Tal fra 5/9 2006 – skoleåret 2006/07. Uddybende tal vedlagt som bilag.

³: Uddybende materiale viser, at 14 af de 38 folkeskoler har under 5 pct. elever med anden etnisk baggrund.

**Tabel 2: Fordeling af børn med anden etnisk baggrund i børnehuse
i Odense Kommune**

Børnehusenes andel af børn med anden etnisk baggrund	Antal børnehuse	Alle børn	Børn med anden etnisk baggrund	
			Antal	Procentvis andel
0-10 pct.	94	5087	178	3,5 pct.
10-25 pct.	27	1390	225	16,2 pct.
25-50 pct.	12	550	188	34,2 pct.
50- pct.	15	812	658	81,0 pct.
I alt	148	7839	1249	15,9 pct.

Af oversigten fremgår det:

- 64 pct. af kommunens børnehuse (94 ud af i alt 148 børnehuse) har under 10 pct. børn med anden etnisk baggrund ⁴
- 65 pct. af kommunens børn går i et børnehus med 10 pct. eller færre børn med anden etnisk baggrund.
- 53 af børnene med anden etnisk baggrund går i et børnehus med 50 pct. eller flere børn med anden etnisk baggrund.
- 68 pct. af børnene med anden etnisk baggrund går i et børnehus med 25 pct. eller flere børn med anden etnisk baggrund.

Fordelingen af etnisk danske børn samt børn med anden etnisk baggrund i børnehuse og folkeskoler betyder, at for mange børn og unge eksisterer kulturmødet ikke automatisk i dagligdagen.

4: Uddybende materiale viser, at 24 af børnehuseene ikke har nogen børn med anden etnisk baggrund.

---

3. Mål og forudsætninger for en vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund

---

3.1 Mål for en vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund

---

En succesfuld integration kræver en fælles indsats fra børn, unge, deres forældre og Odense Kommune.

Forældrene er hovedansvarlige for børnenes / de unges udvikling og skal være villige til at indgå i en konstruktiv dialog med medarbejdere på børn- og ungeområdet.

Odense Kommune skal tilstræbe at skabe rammer og rum for børnene, de unges og forældrenes aktive medvirken til integration. Det er kommunes ansvar at sikre, at der på børn- og ungeområdet er professionelle medarbejdere, der med høj faglighed og kvalitet arbejder for, at børn og unge får mulighed for at tilegne sig de nødvendige sproglige, faglige og alsidige personlige kompetencer, således at alle bliver i stand til at gennemføre et uddannelsesforløb og bliver rustede til at deltage i samfundet som aktive demokratiske medborgere.

I samarbejde med forældrene er det kommunens opgave at arbejde hen imod følgende mål for børn og unge med anden etnisk baggrund:

Fælles mål:

- Alle børn og unge med anden etnisk baggrund gives de bedste betingelser for at deltage aktivt i et frit og demokratisk samfund og sikres lige muligheder gennem individuelle og differentierede tilbud.
- Alle børn og unge med anden etnisk baggrund inddrages i fritids- og kulturlivet for at indgå i forpligtende fællesskaber og sociale netværk samt opnå forståelse for demokrati, medbestemmelse og ansvar.
- Alle børn og unge med anden etnisk baggrund sikres en sund opvækst.
- Der er særlig fokus på indsatser i forhold til alle børn og unge med anden etnisk baggrund med særligt specifikke behov.

Delmål:

- 0-6 årige børn med anden etnisk baggrund skal fra fødslen sikres udvikling af nødvendige sproglige, motoriske og sociale kompetencer.
- 6-14 årige børn og unge med anden etnisk baggrund sikres aldersvarende faglige, sproglige og alsidige personlige kompetencer samt opnår forståelse for det danske samfunds værdier.
- 14-18 årige unge med anden etnisk baggrund sikres de nødvendige faglige og alsidige personlige kompetencer til at deltage i videre uddannelse og arbejde.

Sammen med arbejdet hen imod opfyldelse af målene er en vellykket integration betinget af, at borgere, forældre, medarbejdere, institutioner mv. i Odense Kommune løfter integration som et fælles ansvar!

3.2 Forudsætninger for vellykket integration af børn og unge med anden etnisk baggrund

---

For at opnå de fælles mål og delmål kan der opstilles en række forudsætninger, som Odense Kommune skal fremme, hvis der skal sikres en vellykket integration.

For **alle** børn og unge med anden etnisk baggrund er forudsætningen, at:

- Der eksisterer en god dialog med og tydelig formidling til forældre om indholdet af dagtilbud, foreningsliv, folkeskolen samt det danske uddannelsessystem – så forældrene opnår en bedre indsigt i og forståelse for indholdet og betydningen af tilbuddene.
- Der eksisterer en god information til og dialog med børn, unge og deres forældre om sundhed.
- Der i nærmiljøerne er tilbud, som tiltrækker mangfoldigheden.
- Der eksisterer forebyggende og indgribende foranstaltninger til familier med særligt specifikke behov.

For de **0-6 årige** børn med anden etnisk baggrund er forudsætningen, at:

- Det enkelte dagtilbud afspejler byens mangfoldighed.
- Der eksisterer gode muligheder for at mødes på tværs af etniske og sociale grupperinger.
- Der eksisterer gode overgange ml. hjemmet, sundhedsplejen, dagtilbud og skole / SFO.
- Der er en god dialog og kommunikation med forældrene om barnets muligheder for udvikling i dagtilbud.
- Der eksisterer tilbud til forældrene, som giver indsigt i samt redskaber til at stimulere barnets sproglige og generelle udvikling i de første leveår, så barnet rustes til at indgå i sociale sammenhænge med andre børn i en dansk kontekst.
- Der eksisterer tilbud, så børnene tidligt støttes i at tilegne sig det danske sprog, og der stilles krav til forældrene om at sprogstimulere børnene.

For de **6-14 årige** børn og unge med anden etnisk baggrund er forudsætningen, at:

- Den enkelte folkeskole afspejler byens mangfoldighed.
- Folkeskolerne er et naturligt valg for børn og forældre i hele Odense Kommune.
- Folkeskolen giver eleverne de nødvendige kvalifikationer for at opnå de fastlagte trinmål samt udvikler elevernes alsidige personlige kompetencer.
- Der eksisterer gode overgange fra skole til SFO/klubtilbud og fra SFO/ klubtilbud til øvrige fritidstilbud.
- Der eksisterer et godt forældresamarbejde, der bygger på gensidig dialog og kommunikation omkring rettigheder og pligter i forhold til barnets skolegang.
- Der eksisterer gode muligheder for, at børn og unge mødes i skoler, fritidsordninger, fritidsklubber og frivillige foreninger på tværs af etniske og sociale grupperinger.
- Fritidstilbuddene har rammerne til at skabe et aktivt og varieret fritidsliv for børn og unge.

For de **14-18 årige** unge med anden etnisk baggrund er forudsætningen, at:

- Folkeskolen sikrer de unge de nødvendige faglige og alsidige personlige kompetencer, så overgangen til en ungdomsuddannelse bliver mulig
- Der eksisterer et godt samarbejde med ungdomsuddannelserne, så det sikres, at de unge gennemfører en ungdomsuddannelse.
- Der er en god dialog med de unge og deres forældre om det danske uddannelsessystem
- Der eksisterer målrettet information og vejledning om uddannelse og erhverv til de unge og deres forældre.
- Ungdomsskolen og ungdomsklubberne har tilbud, der giver de unge mulighed for gode fritidsvaner
- Ungdomsskolen har tilbud, der giver mulighed for forløb tilrettet gruppen af unge med særlige behov
- Fritidstilbuddene har rammerne til at fastholde og bevare de unges tilknytning til foreningslivet, så der skabes gode betingelser for det aktive medborgerskab.

De beskrevne forudsætninger bør sikres, hvis Odense Kommune vil skabe en vellykket integration via det aktive medborgerskab. De beskrevne forudsætninger eksisterer ikke nødvendigvis i dag! Derfor skal der kigges kritisk på, hvilke elementer, der kan skabe forudsætningerne for en vellykket integrationsindsats.

I afsnit 4 og 5 beskrives henholdsvis eksisterende integrationsindsatser og ideer til mulige nye indsatser. Debatrunden skal være med til at kvalificere og prioritere indsatserne.

---

4. Eksisterende indsatser

I Odense Kommune er der iværksat forskellige indsatser, som understøtter integration af 0-18 årige med anden etnisk baggrund. I det følgende gives eksempler på større, allerede eksisterende integrationsindsatser.

Tidlig indsats:

Sundhedspleje

Alle forældre til nyfødte børn i Odense Kommune får tilbud om sundhedspleje. Der tilbydes 5 hjemmebesøg til førstegangsfødende, og 4 hjemmebesøg til flergangsfødende. Der tilbydes flere besøg til børn og/eller forældre med særlige behov.

Formålet med tilbud om sundhedspleje er at bidrage til at sikre børn og unge en sund opvækst og til at skabe gode forudsætninger for en sund voksentilværelse. Det gøres ved at yde specifik rådgivning og vejledning, anvise konkrete handlinger, samt give den støtte, der er behov for i forbindelse med. I samarbejdet med etniske minoriteter bliver der taget hensyn til at støtte forældrene i forælderrollen i et nyt land med respekt for familiens normer, adfærd, kultur og religion.

Forebyggende indsatser

På Distriktskontor Øst er etableret en helhedsorienteret familieindsats. Her arbejdes der med familier med mange familiemedlemmer, der har mange og komplekse sociale problemer - ofte er der mange fagpersoner fra forskellige forvaltninger, der arbejder med familien, hvilket giver et stort koordinationsbehov.

Formålet med den helhedsorienterede familieindsats er at arbejde helhedsorienteret og koordinerer de forskellige indsatser i et tværfagligt samarbejde, således at de forskellige indsatser supplerer hinanden - der udarbejdes en handleplan for hele familien.

Størstedelen af familierne er familier med anden etnisk anden baggrund - men generelt er forebyggende foranstaltninger målrettet alle familier med behov for særlig støtte.

Yggdrasil

Yggdrasil er et frivilligt dagaktivitetstilbud for etniske minoritetsmødre med småbørn.

Formålet med Yggdrasil er at understøtte småbørnsudviklingen og mor/barn-kontakten gennem netværksdannelser, rådgivning og vejledning, sundhedsfremmende aktiviteter.

Aktivitetshuset Freja (distrikt Øst)

Formålet med Aktivitetshuset Freja er at samle og styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats for småbørnsfamilierne i Vollsmose i et fælles hus for jordemoderkonsultation, sundhedspleje og dagpleje.

Projekt Åbent hus (distrikt Tingløkke)

Målgruppen er mødre med anden etnisk baggrund med børn i alderen 0-6 år i Tingløkkedistriktet.

Formålet er at fremme den sundhedsmæssige udvikling hos børn og familier med anden etnisk baggrund indenfor følgende områder:

- Styrke forælderrollen
- Drøfte betydningen af sund kost og motion samt betydningen af god hygiejne.
- Drøfte betydningen af sprogstimulation
- Formidling af viden om barnets motoriske, psykiske og sociale udvikling og stimulation af denne.
- Danne netværk og fremme integration i lokalsamfundet.

Sprogstimuleringsindsats

Der er primo 2006 igangsat et projekt med formålet at udvikle kommunens samlede sprogstimuleringsindsats for de 3-6 årige tosprogede børn.

Sprogstimuleringsindsatsen omhandler bl.a:

- Sprogvurdering af alle tosprogede børn senest tre måneder efter start i børnehaven (udgangspunkt i sprogvurderingsmaterialet På spring til dansk).
- Genvurdering minimum én gang årligt.
- Udarbejdelse af skriftlig opfølgingsplan for alle børn.

Strategien omfatter ca. 1100 tosprogede børn, der går i daginstitution og ca. 100 tosprogede børn, der ikke går i dagtilbud

Ekstra sprogstøtte i børnehuse (jf. §4a i Folkeskoleloven)

3-6 årige tosprogede børn tilbydes ekstra sprogstøtte med henblik på tilegnelse af dansk.

Støtten gives enten i barnets daginstitution eller som et 15 timers ugentligt tilbud i en førbørnehaveklasse for de børn, der ikke går i daginstitution. Med udgangspunkt i den faglige vurdering med "På spring til dansk" visiteres børn med ekstra behov til sprogstimulering. Indsatsen varetages af sprogpædagoger ansat centralt og gives i sproggrupper i børnehuse og som råd og vejledning til børnenes pædagoger i børnehuse.

Der gives ekstra sprogstøtte til ca. 400 børn i alderen 3-6 år.

Sprogstøtte til 3-6 årige, der ikke går i daginstitution (jf. §4a i Folkeskoleloven)

Det lovmæssige krav er, at forældrene senest fra barnet fylder 3 år har pligt til at lade barnet deltage i den tilbudte sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål med den tilbudte. Dette hvis den sagkyndige vurdering viser, at barnet har behov for sprogstimulering.

Forældrene indkaldes til en samtale og størstedelen af børnene optages derefter i Kommunens 15 timers sprogstimuleringsstilbud, der benævnes førbørnehaveklasse eller sproglegestue. Der er i år ca. 80 børn i disse tilbud.

Inklusionsstrategi

Som en udløber af Rummelighedsstrategien er projekt ”Ret til fællesskab” blevet igangsat.

Projektet omhandler social inklusion af udsatte børn i dagtilbud gennem en faglig kvalificering af almenpædagogikken. Inklusion af etniske minoritetsbørn er en del af den almenpædagogiske udfordring og indgår som en naturlig del af udviklingsprojektet.

Efteruddannelsesindsats i dansk som andetsprog (planlægges igangsat 2007)

I forbindelse med iværksættelsen af Sprogstimuleringsstrategien (På spring til dansk) samt Inklusionsstrategien på småbørnsområdet planlægges det, at der i 2007 igangsættes en systematisk efteruddannelsesindsats i dansk som andetsprog specielt rettet mod pædagoger på 3-6 års området. Efteruddannelse i dansk som andetsprog skal understøtte de to strategier, der har fokus på sproglig udvikling samt inklusion.

Formålet med efteruddannelse i dansk som andetsprog er, at pædagogerne i børnehuse gives redskaber til at forstå og anerkende et tosproget barns sproglige udvikling og herudfra kunne understøtte og fremme barnet i dets arbejde med og udvikling af det danske sprog.

Busordning

Der er oprettet busordning for 6 børnehuse i Vollsmose.

Formålet er at skabe mulighed for, at børn med anden etnisk baggrund mødes med danske børn i andre institutioner og leger og lærer sammen i mindre grupper.

Nednormering i børnehuse i distrikt Øst

Børnetallet i Vollsmoseinstitutionerne er nednormeret med 55 børn.

Formålet er at skabe grundlag for, at der struktureret og systematisk arbejdes med opdragelse, sproglig udvikling og kompetencer til skolestart. Denne indsats udløber 31. december 2007.

Undervisning af tosprogede elever

På skoler med mange elever med anden etnisk baggrund er der oprettet sprogcentre, hvor der tilbydes undervisning suppleret med dansk-som-andet-sprogdimensionen til de elever, som vurderes at have dette behov. Undervisningen foregår som holdundervisning, i kursusforløb eller som undervisning integreret i klassen i et tolærersystem, hvor sprogcenterlæreren er den ene lærer.

Der tilbydes også dansk som andetsprogsundervisning efter almindelig skoletid.

På skoler uden sprogcentre foregår sprogstøtteundervisningen i klassen.

Visitationscenter

Nytilkomne to-sprogede elever sprogscreenes ved Visitationscenteret på Rising-skolen, såfremt de kommer uden dansksproglige kompetencer, fra modtageklasse i anden kommune, nyligt er udsluset fra modtageklasse i anden kommune eller har været placeret i aldersvarende klasse i anden kommune med nogen sprogstøtte.

Formålet er, at eleverne efter en "afdækningsperiode" i visitationcenterets velkomstklasse vurderes og placeres i hensigtsmæssige klasser – enten normalklasse, modtageklasse eller specialklasse.

Tilbuddet berører cirka 125 elever årligt.

Modtageklasser

Formålet med modtageklasserne er, at eleven efter endt forløb kan sluses ud på modtagelsesklasseskolen eller på distriktsskolen. Der er p.t. 10 modtageklasser placeret på 5 skoler i byen. I klasserne undervises elever med ingen eller svage danskkompetencer.

Eleverne tilknyttes fra start en aldersvarende klasse og vil, så snart det skønnes fagligt forsvarligt, deltage i klassens aktiviteter – sociale, musiske fag og lidt efter lidt flere fag.

Tilbud til elever med ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte (Lov 594)

Odense Kommune har i forbindelse med Folketingets vedtagelse af lov 594 besluttet at tilbyde to-sprogede elever med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte undervisning på anden skole end distriktsskolen. Eleverne tilbydes fra skoleåret 2007/08 undervisning på en af fire skoler i byen: Søhuskolen, Agedrup Skole, Hjalleleskolen eller Holluf Pile Skole.

Hensigten er, at give elever med et ikke uvæsentligt behov for dansk som andet-sprog et bedre skoletilbud og udbrede integrationsindsatsen på flere skoler i kommunen.

Fra skoleåret 2007/08 er loven taget i anvendelse for skolestartere (0. klasse-elever). 18 elever har efter sprogvurdering fået tilbud om sprogstøtte på anden skole end distriktsskolen – heraf har 9 elever takket ja til tilbuddet.

Distriktsændringer

Fra skoleåret 2007/08 er der indført distriktsændringer for henholdsvis Sct. Hans/Risingskolen og Munkebjerg/Kragsbjergskolen. Distriktsændringerne omfatter alle kommende elever på de berørte skoler.

Formålet med distriktsændringer er at få etableret skoledistrikter, der modsvare skolernes kapacitet samt få en mere ensartet elevsammensætning på de to skoler.

Heldagsskoler

Fra skoleåret 2006/07 er igangsat 3 årigt forsøg med Heldagsskoler på de tre skoler i Vollsmose: Humlehaveskolen, Abildgårdskolen og H.C. Andersenskolen. Heldagsskolen omfatter alle 0.-3. klasseselever – og indebærer, at eleverne går i skole fra kl. 8 – 16.

Formålet med heldagsskolen er at give eleverne bedre forudsætninger for at nå de fastlagte bindende trinmål samt opnå en bredere forståelse for og tilknytning til samfundet.

Heldagsskolen er godkendt som forsøg af Undervisningsministeriet og støttet med puljemidler fra Integrationsministeriet.

Lektieværksteder

Fra skoleåret 2007/08 indføres lektieværksteder på alle skoler i Odense Kommune. Hver skole tildeles midler til ca. 4 ugentlige lektioner.

De tilførte ressourcer skal primært anvendes til elever, der har dårlige forudsætninger for at få lektiehjælp i hjemmet. Udover at få hjælp til morgendagens hjemmearbejde er det hensigten, at lektieværkstedet skal medvirke til at kvalificere elevernes faglige, personlige og sociale forudsætninger for at deltage i og bidrage til den daglige undervisning.

Fritid

Fritidsbutikken – stedet for oplysning og vejledning

Fritidsbutikken er informationscenter for oplysninger om og koordinering af fritidstilbud i Vollsmose og nærområdet. Det primære sigte er at give etniske minoriteter en introduktion til fritidsaktiviteterne.

Get2sport

Projekt Get2sport har til formål at bruge foreningslivet som basis for dannelse af sociale netværk. Indsatsen målrettes hovedsageligt Boldklubben B1909, Fjordager I.F. og social netværksdannelse for kvinder/piger fra det etniske mindretal i Vollsmose. Indsatsen er blevet støttet med midler fra Rockwool-fonden.

Opsøgende indsats

Gennem opsøgende arbejde ude på skolerne, børn- og ungeværesteder i parkerne samt på gadeplan i Vollsmose og omegn formidles fritidstilbud til børn og unge i området. Sideløbende etableres kontakt mellem forening og familier gennem opfølgingsmøder, når børn/unge er blevet aktive i forenings- og fritidslivet.

Kontakt-Centre i foreninger

Projekt Kontakt-Centre i foreninger har i 'Femkanten' et særligt fokus på 10-18-årige kriminalitetstruede drenge, der via lokalområdets væresteder og foreninger gives en tættere foreningstilknytning.

Aktiv fritid – Højstrup / Provstegård

Med henblik på at øge andelen af udsatte børn og unges brug af forenings-/fritidsaktiviteter er der iværksat projekt 'Aktiv fritid'. I projektet afprøves forskellige initiativer for at øge folkeskolernes opmærksomhed på fritidslivet blandt andet gennem inddragelse af fritids-/foreningsaktiviteter i forældrekonsultationer på 4., 7. og 9. klassetrin.

Fodboldskolen

Fodboldskolen har til formål at introducere særligt de yngste skolebørn til foreningslivet og dermed til en aktiv fritid. Derudover gives eleverne i de ældste klasser succesoplevelser, der styrker deres fællesskabsfølelse og udvikler deres handlekompetencer. Ved at kombinere fodbold med almindelig skolegang øges elevernes selvværd og selvdisciplin til gavn for elevernes skolefaglige kompetencer.

Dianavænget

Via et samarbejde mellem ungdomsskole og boligforening er der i Dianavænget etableret klubvirksomhed for områdets børn og unge mellem 8 år og op til 18 år. Klubben drives via en kombination af ansatte klubmedarbejdere fra ungdomsskolen og frivillige fra boligforeningen.

Ungdommens Uddannelsesvejledning

Alle elever vejledes jf. Lov 298 Lov om Vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Supplerende vejledes ca. 1400 tosprogede elever i 6. – 10. klasse efter følgende retningslinier:

- Tosprogede, der kan indgå i de ordinære tilbud om vejledning, skal supplerende som et minimum have 1 individuel samtale med UUU-vejlederen udover det ordinære tilbud
- Tosprogede, der har særligt behov for vejledning, modtager intensiv vejledning suppleret med modersmålsbaseret vejledning, hvor forældrene inviteres til en samtale og tosprogsmedarbejderen deltager.

Tosprogsmedarbejderen medvirker til at forældrene inviteres og følger op på invitationen, så forældrene ikke udebliver fra samtalen

---

5. Ideer til nye indsatser

Nedenfor beskrives en række ideer til nye, fremtidige integrationsindsatser, som har til formål at understøtte delmålene for integration af børn og unge med anden etnisk baggrund samt de opstillede forudsætninger herfor.

Beskrivelsen af nye ideer til fremtidige integrationsindsatser skal inspirere og tilskynde til debatten omkring den fremtidige integrationsindsats i Odense Kommune. Listen af ideer er ikke udtømmende og kan suppleres med yderligere forslag i debatfasen.

5.1 Tværgående indsatser i forhold til 0-18 årige:

Forældre

Forældresamarbejde, forældrerådgivning og kommunikation

Forbedret rådgivning til og kommunikation med forældre om:

- Værdien og indholdet af kommunale pasningstilbud samt mulighederne ved valg af kommunalt pasningstilbud.
- Værdien og indholdet af folkeskolen samt mulighederne for friere skolevalg.
- Værdien og indholdet af det frivillige foreningsliv.

Der skal samtidig ses nærmere på organiseringen af forældresamarbejdet – om det er organiseret hensigtsmæssigt.

Forældrekontrakter

Forældrekontrakter, er kontrakter mellem skole og forældrene. Kontrakterne har til formål at præcisere, hvilke forhold skolen tager sig af og hvilke forældrene forventes selv at tage ansvar for.

Eksempelvis, at det er skolen, der har ansvar for børnenes læring (fagligt og socialt) – men at det er forældrenes ansvar at sikre, at børnene er klar til at modtage undervisning og derigennem opnå læring ved bl.a. at sørge for, at børnene er udhvilede, mætte og har lavet deres lektier.

Forældrekontrakter kan ligeledes sætte fokus på indsatser, der er specifikke for denne skole – eksempelvis deltagelse i sociale arrangementer, lejrskoler mv. og som har betydning for elevens udbytte af skolen.

Mødre/fædre/børn aktiviteter

- Etablering af tilbud om mødre/fædre/børn aktiviteter, der afspejler mangfoldigheden i Odense Kommune
- Udvidelse af Yggdrasil til at rumme mangfoldighed og arbejde med det aktive medborgerskab samt eventuelt et Yggdrasil eller aktivitetshus for småbørnsfamilier i flere distrikter i byen.

Forældreuddannelse for grupper med færrest ressourcer

Forældreuddannelse har til formål at uddanne forældre til kompetente forældre – og bør have fokus på resourcesvage forældre, der herigennem kan opnå redskaber til at sikre barnet bedst mulige opvækstvilkår.

Forældreuddannelse er blandt andet kendt fra England, hvor der i tilknytning til barnets institution/skole blev tilbudt undervisning i samfundsforståelse og almene ting omkring kostvejledning, indkøb, kontakt til myndigheder mv.

Det medførte, at forældrene fik et tæt og tillidsfuldt forhold til institutionen / skolen – og blev trygge ved at bruge institutionen / skolen til hjælp.

Forældre i undervisningen

Inddrage ressourcestærke forældre med anden etnisk baggrund i undervisningen.

Formålet er, at skolen gennem forældrene får en formidler i forhold til eleverne og øvrige forældre. Samtidig kan forældrene styrke dialogen i lokalsamfundet om skolen og dens virke.

Etniske minoriteter i forældrebestyrelser

Der skal laves en indsats for at få flere etniske minoritetsforældre til at deltage aktivt i bestyrelsesarbejdet i dagsinstitutioner og på skoler. På den måde kan det aktive medborgerskab sikres.

Professionelle medarbejdere

De professionelles viden om og holdninger til personer med anden etnisk baggrund skal via efter-/videreuddannelse og erfaringsudveksling udvikles.

Professionalisering af medarbejdernes viden og holdning skal sikre en bedre dialog og kommunikation med børn og forældre med anden etnisk baggrund.

Kompetenceudviklingsplaner kunne eksempelvis anvendes som redskab til at få fokus på arbejdet med børn og unge med anden etnisk baggrund. Dette bliver yderligere vigtigt, såfremt der sker en anderledes fordeling af børn og unge med anden etnisk baggrund – så flere børnehuse, skoler, fritidsklubber og ungdoms-klubber inddrages i integrationsindsatsen.

Medarbejdere med anden etnisk baggrund

Intensivere indsatsen for at ansætte flere medarbejdere med anden etnisk baggrund i dagtilbud, skoler, ungdomsskoler mv. i overensstemmelse med gældende personalepolitik.

Ansættelse af Integrationsmedarbejdere

Ansættelse af integrationsmedarbejdere, hvor formålet er, at de kan indgå i dialog og kommunikation med forældre om betydningen af dagpleje, daginstitution, skole og fritidsliv samt rådgive og vejlede om valg.

Undervisningsassistenter i undervisningen

Undervisningsassistenter i undervisningen er en ny tanke i dansk skolesammenhæng, men et brugt fænomen i mange andre lande.

Undervisningsassistenter kan være forældre, andre faggrupper mv.. De kan efter indføring i specifikke pædagogiske sammenhænge, give den ekstra hånd, det ekstra overblik, den hjælp etc., der ofte er efterspurgt. Assistenten vil spille en samarbejdende rolle med den uddannede lærer og under dennes ledelse udvikle en "tolærerordning". Afhængig af undervisningsassistentens evt. tidligere uddannelse er der i dagens skole ofte også socialpædagogiske og disciplinære opgaver at varetage.

Formidling af gode historier

Fokus på de gode historier/eksempler formidling – systematisk og koordineret formidling.

Information og kommunikation

Information og kommunikation, der direkte er målrettet specifikke grupper – og som skal øge forståelsen for de tilbud, som kommunen tilbyder. Herunder grupperinger som:

- Kvinder
- Forældre
- Unge

Informationen og kommunikationen skal bl.a. handle om:

- Sundhed – herunder sundhedsforebyggende og sundhedsfremmende tiltag.
- Dansk kultur, demokratiforståelse og samfundskundskab
- Modtagelse af nye familier – herunder introduktion til området, børnehuse, skole, ungdomsskole, fritidstilbud mv.

Det frivillige foreningsliv, klubber og ungdomsskoler

Ekstra støtte til foreninger der arbejder med udsatte børn og unge med minoritetsbaggrund

I forhold til udvalgte grupper af børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund oplever de folkeoplysende foreninger, at der stilles krav, som er svære at løse via frivillige medarbejdere. Konsekvensen er, at mange foreninger ikke ser sig i stand til at håndtere denne gruppes særlige behov og dermed inkludere dem i foreningslivet.

De frivillige arbejde understøttes gennem en pulje til særlig støtte til foreninger der arbejder med udsatte børn og unge med minoritetsbaggrund. På denne måde skal det sikres, at gruppen af børn og unge med anden etnisk baggrund i højere grad deltager i aktiviteter i foreningslivet. Foreningerne skal desuden understøttes gennem råd, vejledning og eventuelt tilbud om uddannelse af ledere.

Rollemodelordning

Positive rollemodeller kan være et effektivt redskab i indlæring af sociale og kulturelle kompetencer. Velfungerende, positive unge kan tage hånd om andre (lidt yngre) unge – og dermed påvirke dem i en positiv retning med udvikling af grundlæggende værdier og kompetencer. Samtidig trænes rollemodellen i at varetage uformel ledelse og ansvar, hvilket bidrager positivt til en ressourcebaseret udvikling af de unges lokalområde.

Venskabsaktiviteter / kulturmødeaktiviteter

Relationer mellem grupper af unge med anden etnisk baggrund og etnisk danske unge er en vigtigt forudsætning for en vellykket integration. Der er tendens til, at nogle grupper af børn og unge aldrig mødes på grund af forskellige bosætnings- og uddannelsesmønstre. Det kan modvirkes ved at skabe venskaber/mødesteder i form af turnering, venskabsklubber, fællesspisning mv. og dermed medvirke til at mødet mellem børn og unge med forskellige opvækstvilkår, bliver en naturlig del af hverdagen.

”Homogene” minoritetsforeninger

Der er en række etniske minoriteter, der vælger at organisere sig i ”homogene” foreninger. Der bør udvikles en strategi for, hvordan de ”homogene” foreninger kan inddrages aktivt i integrationsprocessen – eksempelvis indgå i dialog med foreningerne omkring, hvordan de ser, at de kan medvirke til at få en positiv rolle i integrationsprocessen.

Fritidsaktiviteter til piger / pigeaktiviteter

Der er en særlig udfordring i at inddrage gruppen af piger med anden etnisk baggrund – specielt piger fra 7. klasse og opefter - i et aktivt fritidsliv. Denne gruppe risikerer af forskellige årsager at blive ekskluderet fra deltagelse.

Der er behov for at oprette målrettede fritidstilbud til gruppen og kombinere dette med en særlig tilrettelagt forældredialog, der skal sikre familiens opbakning til, at pigerne opnår og bevarer et aktivt fritidsliv.

Styrke samarbejde og koordinering mellem skole og fritidsliv

Såfremt der opnås en anderledes fordeling af børn og unge med anden etnisk baggrund i folkeskolerne, vil det give udfordringer for elevernes fritidsliv. Der er en indbygget risiko for, at eleverne 'vender tilbage' tilbage til deres respektive boligområder i fritiden – og dermed ikke udfolder et fælles fritidsliv med deres kammerater fra skolen.

Der er derfor et behov for at styrke samarbejdet og koordineringen mellem folkeskolen, ungdomsskolen, børn- og ungeklubber, ungdomsklubberne og foreningslivet, således at børn og unge rodfæstes i det fritidsliv, der udfoldes i deres børnehuse og folkeskoles lokalområde.

Musik og Teaterskolen 'Lille Knud'

Med henblik på at styrke børns kulturelle og sociale udvikling samt sikre kulturmøde kan der laves indsatser, der har fokus på kreative aktiviteter. Gennem det forpligtende fællesskab styrker man både børn og unges kulturelle og sociale kompetencer. Dette kan f.eks. ske gennem Musik og Teaterskolen "Lille Knud".

5.2 Indsatser for de 0-6 årige

Sundhedsplejen

- Samarbejde mellem sundhedsplejerske og jordemoder i graviditeten, fælles fødsels- og forældreforberedelsestilbud.
- Sundhedsplejebesøg i graviditeten til alle førstegangsfødende med anden etnisk baggrund end dansk.
- Sundhedsplejebesøg til børn mellem 10 mdr. og indtil de starter i dagpleje, institution eller sproggruppe.

Forebyggende indsatser

Ikke specificeret endnu.

Dagtilbud, der afspejler byens mangfoldighed

Sprogpladser

Sprogpladser i dagtilbud med få etniske minoritetsbørn.

Anvisning af børn til pasningstilbud

Opmærksomhed på og bevidst fordeling af børn til dagpleje, børnehuse mv. med henblik på at få en mangfoldig fordeling af børn (kulturelle og sociale forskelle) i dagplejen og børnehuse.

Reorganisering af børneinstitutioner

I forbindelse med ny ledelsesstruktur på dagpasningsområdet er der oprettet 29 børneinstitutioner, der hver består af 3-7 børnehuse. For at sikre kulturmødet for både børn og forældre kan det overvejes at gennemgå sammensætningen af institutioner, så også de afspejler byens mangfoldighed.

Faglige indsatser i dagtilbud

Flere vuggestuepladser til børn med anden etnisk baggrund

Vuggestuer kan være medvirkende til at sikre mangfoldigheden og kulturmødet. Endvidere har vuggestuer større mulighed for pædagogisk specialisering til gavn for bl.a. den sproglige udvikling blandt de etniske minoriteter.

Faglig indsats i dagplejen

Den faglige indsats i dagplejen styrkes (professionaliseres) ved at give dagplejerne større forståelse for og indsigt i arbejdet med børn med anden etnisk baggrund samt forbedre den sproglige stimulering af børnene.

Kompetencegivende uddannelse af pædagoger i dansk som andetsprog

For at pædagogerne i børnehuse kan understøtte børn med dansk som andetsprog kan der igangsættes efteruddannelsesaktiviteter med fokus på sprogstimulering.

Fordeling af midler til institutionerne

Overvejelser omkring incitamentsstrukturer i forhold til puljer til institutioner.

Venskabsbørnehuse

Øget brug af venskabsbørnehuse, hvor der er fokus på kulturmødet mellem børn – men også mellem forældrene.

Forbedret overgang mellem dagtilbud og skole

Fokus på forbedret overgang mellem daginstitution og skole ved børnenes skolestart – eks. viden om: børnenes andetsproglige kompetencer, børnenes koncentrationsevne, hjemmenes samarbejdsressourcer og børnenes sociale kompetencer.

Inddragelse og kommunikation med forældrene er en forudsætning. Ved at inddrage forældrene får de et godt indblik i, hvilke kompetencer det er vigtigt, at børnene har ved skolestarten. Samtidig har daginstitution og skole mulighed for at give ekstra støtte til overgangen til de børn, hvor forældrene har svært ved at magte opgaven.

Nedsætte grænsen for sprogstimuleringstilbud fra 3 år til 2 eller 2½ år

I dag eksisterer der et lovmæssigt krav om, at forældrene senest fra barnet fylder 3 år har pligt til at lade barnet deltage i den tilbudte sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål med den tilbudte. Dette hvis den sagkyndige vurdering viser, at barnet har behov for sprogstimulering.

I Odense Kommune gives der tilbud fra børnenes fyldte 3. år. En tidligere indsats kan måske fremme den sproglige udvikling.

Kurser for forældre om f.eks sprogstimulering (SAF)

I samarbejde med Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen kunne der udbydes kurser til forældre, der selv ønsker at sprogstimulere deres børn.

5.3 Indsatser for de 6-14 årige

Skoledistrikter, der afspejler byens mangfoldighed

Skoledistriktsændringer

Skoledistriktsændringer, hvor distrikterne ændres, så skoledistriktet kommer til at afspejle kommunens mangfoldighed. P.t. er der ca. 18% tosprogede i hele kommunen.

Fødeskoler i Vollsmose (0.-6. klasse)

Vollsmoseskolerne kunne eksempelvis bestå af børnehaveklasse til og med 6. klassetrin (fødeskole), hvorefter elever overflyttes til en anden skole (overbygningsskole).

Der kan etableres en særlig tilrettelagt skole (eks. heldagsskole) for de yngste klassetrin i Vollsmose, hvorefter eleverne i overbygningen flyttes til skoler med lavere andel af elever med anden etnisk baggrund. Herigennem kan mødet mellem forskellige etniske grupper sikres, hvilket anses som en vigtig forudsætning for en vellykket integration.

Nedlæggelse af skoler

Nedlæggelse af skole / skoler med høj grad af elever med anden etnisk baggrund samt høj grad af social belastning.

Eleverne flyttes til øvrige skoler i Odense kommune for herigennem at sikre målet om kulturmødet og mangfoldighed på byens skoler, som anses for en vigtig forudsætning for en vellykket integration.

Fælles skoledistrikter

Fælles skoledistrikter, hvor 2 (fysiske) skoler bliver til et skoledistrikt med en ledelse. Fælles skoledistrikt kan i nogle områder i byen give mulighed for, at begge skoler afspejler lokalsamfundets mangfoldighed. Eksempelvis:

- 0.-5. klasse på den ene skole og 6. - 9./10. klasse på den anden skole.
- At eleverne ved indskrivningen fordeles mellem de to skoler, så sammensætningen på de to skoler afspejler lokalsamfundets mangfoldighed.

Andel af børn med anden etnisk baggrund på byens folkeskoler

Lovgivningen bør undersøges i forhold til, hvad mulighederne er for at fastlægge et loft for andelen af elever med anden etnisk baggrund i den enkelte folkeskole.

Formålet er at understøtte ønsket om mangfoldighed, kulturmøde mv., der skal fremme en vellykket integration.

Lov 594 - tvungen fordeling

Tvungen fordeling af elever med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte (jf. lov 594). Formålet er, at få flere elever med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte og deres forældre til at modtage tilbud om undervisning på anden skole end distriktsskolen.

P.t. er det frivilligt for forældre til en elev med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, om de ønsker at modtage kommunens tilbud om undervisning på anden skole end distriktsskolen.

Pladser på skoler med få elever med anden etnisk baggrund

Fordeling af elever med anden etnisk baggrund på flere skoler i kommunen – som i København, hvor der satses på frivillig bred fordeling af elever med anden etnisk baggrund.

En bredere fordeling af elever med anden etnisk baggrund kan ske dels ved give tosprogede elever fra bestemte skoledistrikter fortrinsret til skoler med mange etniske danske elever, og dels ved at gøre skolerne med mange tosprogede elever mere attraktive for etnisk danske forældre og børn (se 'branding' af folkeskolerne).

Formålet er at få flere skoler i kommunen til at afspejle kommunens mangfoldighed.

Forbedrede transportmuligheder

Gratis og/eller forbedrede transportmuligheder for skoleelever i skoletiden.

Forbedrede transportmuligheder skal fremme, at elever med anden etnisk baggrund vælger anden skole med flere elever med dansk etnisk baggrund end distriktsskolen.

Retningslinjer for optagelse af elever bosiddende udenfor skoledistriktet

For at forbedre mulighederne for, at elever med anden etnisk baggrund optages på skoler udenfor eget skoledistrikt skal retningslinjer for optagelse af elever bosiddende udenfor skoledistriktet revurderes.

Retningslinjerne for optagelse skal ses i sammenhæng med mulighederne for at reservere pladser på alle skoler til elever med anden etnisk baggrund.

Fordeling af overbygnings elever fra Al Salahiyah Skolen

Tilbud om 'overbygningsklasser' til Al Salahiyah Skolen på skole med få elever med anden etnisk baggrund. I dag tilbyder Al Salahiyahskolen undervisning til og med 7. klasse. Derefter overflyttes eleverne til den almindelige folkeskole eller anden privatskole. For at sikre at kulturmødet sker, kan det være vigtigt, at eleverne vælger overbygningsklasser med få elever med anden etnisk baggrund.

Styrke samarbejde og koordinering mellem skole og fritidsliv

Opmærksomhed på børnenes fritidsliv i forbindelse med tilknytning til andre skoler end distriktsskolen – se beskrivelse s. 27.

Skoledagens indhold og organisering

På baggrund af erfaringerne med bl.a. heldagsskoler i Vollsmose, modersmålsundervisning mv. skal det vurderes, hvorvidt skoledagen på skoler med mange elever med anden etnisk baggrund skal struktureres anderledes end for nuværende.

Styrke faglige kompetencer og ressourcer i skolen

- Opnormering af ressourcer i de skoler, der pt. har den største opgave at løfte på integrationsområdet
- Lærerressourcer- og kompetencer skal flyttes med, hvis man vælger at sprede elever med anden etnisk baggrund til alle skoler.
- Ansættelse af specialpædagogisk personale på skoler med mange elever med anden etnisk baggrund.
- Lederuddannelse med fokus på dansk som 2. sprog som vidensområde.

Modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning tilknyttes normalundervisningen.

Formålet med modersmålsundervisning skal bl.a. være at udvikle elevernes sproglige og kulturelle kompetencer og deres erfaringer med sprog som kilde til indsigt, oplevelse og indlevelse. Undervisningen skal udvikle eleverne, så de som tosprogede borgere får bedre muligheder for at deltage aktivt i det danske samfund.

Ud fra et sprogpædagogisk udgangspunkt er undervisning i elevens modersmål en platform for samtidig og efterfølgende læring i skolen.

Der findes forskellige modeller for modersmålsundervisning.

Københavns Kommune er i gang med at undersøge effekten af modersmålsundervisning. Resultaterne herfra indgår i de videre overvejelser om modersmålsundervisning i Odense.

Kontrakter

Dialog med forældre om integrationsindsatsen tages med i fremtidige institutions- og skolekontrakter.

Fritidstilbud bliver en obligatorisk del af skole-hjemsamtaler

Folkeskolens rolle som formidler af det aktive fritidsliv kan styrkes – eksempelvis ved at inddrage fritidslivet som en obligatorisk del af skole-hjemsamtalerne. Folkeskolen kan ligeledes være et brohoved til et aktivt fritidsliv ved på udvalgte klassetrin at tilbyde eleverne mulighed for en 'foreningspraktik' i løbet af skoleåret.

Forpligtende venskabsinstitutioner og venskabsskoler

Øget brug af forpligtende venskabsskoler, hvor der er fokus på kulturmødet mellem børn – men også mellem forældrene.

Aktivt tilvalg af folkeskolen

- 'Branding' af folkeskolen. 'Markedsføringen' af folkeskolen skal rette sig mod alle forældre – så forældre bliver mere bevidste om; hvad deres lokale folkeskole står for, hvad skolegang i barnets nærmiljø betyder og hvorledes en folkeskoles mangfoldighed kan styrke den enkelte elevs udbytte.
- Præsentationsmateriale til forældre om Odenseskoler

Ændring af nuværende placering af modtageklasser og specialklasser

P.t. er de nuværende modtageklasser og i et vist omfang specialklasser-/tilbud placeret på skoler, der har en høj andel af elever med anden etnisk baggrund.

Formålet med at placere eksempelvis modtageklasser på skoler med få elever med anden etnisk baggrund er, at eleverne – hvis forældrene ønsker det – kan blive på skolen efter endt indslusning og dermed spredes til skoler med mange etnisk danske børn.

Ændret placering af modtageklasser kræver, at lærerkompetencerne på området følger med opgaven.

5.4 Indsatser for de 14-18 årige

En særlig ungdomsskoleindsats overfor klasser med mange etniske unge

Ekstra info, deltagelse i forældremøder etc.

Forebyggende indsats

Etablering af et værested, der yder anonym vejledning og rådgivning til piger med anden etnisk baggrund end dansk med mulighed for akutovernatning. Disse piger oplever ofte at være splittet i forhold til familiens kultur og traditioner og de danske normer og livsførelse, hvilket kan give store konflikter mellem pigerne og forældrene.

Uddannelses- og erhvervsvejledning

Forbedret erhvervsvejledning til elever i folkeskolen

Tydeliggørelse af Folkeskolens ansvarlighed over for § 7 i Folkeskoleloven: uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering. Informationen og kommunikation i folkeskolen danner et vigtigt fundament i børnenes / de unges viden om uddannelse og uddannelsesystemet.

Information om uddannelses- og erhvervsvalg

Der skal iværksættes en indsats for bedre orientering og vidensformidling om, hvad arbejdet efter endt uddannelse indeholder.

Dette skal både formidles til forældre / unge før uddannelsen starter.

Samarbejde med ungdomsuddannelser

Der skal samarbejdes med byens uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv med henblik på at skabe bedre forudsætninger for, at de unge gennemfører deres ungdomsuddannelse.

Samarbejde med erhvervslivet

Tilknytning til arbejdsmarkedet har stor betydning for de unges muligheder for at blive aktive medborgere. En tæt kontakt mellem kommunen, erhvervslivet, ungdomsuddannelserne, de unge og deres forældre kan være med til at sikre, at alle unge får rodfæste på arbejdsmarkedet. Et samarbejde kan f.eks. handle om formidling af muligheder, oprettelse af praktikpladser og ansættelse af etniske minoriteter.

---

6. Perspektivering

Inspirationskataloget skal inspirere til debat omkring en fremtidig, samlet integrationsindsats for børn og unge med anden etnisk baggrund i Odense Kommune.

Hvor ser vi udfordringerne? Hvor vil vi gerne hen? Og hvordan løser vi det?

En samlet integrationsplan er et godt og vigtigt skridt på vejen for bedre integration af børn og unge med anden etnisk baggrund – men en integrationsplan for børn og unge kan ikke alene løse hele integrationsudfordringen.

Der er forskellige udfordringer, der umiddelbart ligger udenfor Børn- og Ungeforvaltningens område – herunder bl.a. integrationsproblemer på grund af forældres beskæftigelsessituation / manglende arbejdsmarkedstilknytning samt kommunens nuværende bosætningsmønster.

Bosætningsmønstret betyder eksempelvis, at der er meget store forskelle i andelen af børn og unge med anden etnisk baggrund i byens børnehuse, skoler, ungdomsskoler, frivillige organisationer mv. – og der således ikke automatisk sker et kulturmøde, som er en vigtig og grundlæggende forudsætning for en vellykket integration.

Det betyder, at der hele tiden skal samarbejdes med de øvrige forvaltninger i kommunen omkring samspillet mellem de forskellige faktorer, der kan hindre en optimal integration.

Udgivet af Odense Kommune maj 2007

Børn- og Ungeforvaltningen

Oplag : 3.500 stk.

Layout: www.kreativgrafisk.dk

---

www.odense.dk